

тамъ, гдѣто той самъ ръководяше съ дѣлото, гдѣто венчката отговорностъ лѣжеше на него. Фергана, Зеленитѣ-гори, прѣминаването балканитѣ, Шейновскій бой, прѣминаването къмъ Одринъ, Ахалъ-Теке, доказватъ, най добръ, справедливостта на това....

Въ времето на отстъпването отъ Плевенъ, нужно бѣше да се спрѣтъ, чтого, като задържва турцитѣ, да дадѣтъ възможностъ да заминѣтъ нашитѣ войски. Какво правяше Скобелевъ. Съ сотня казаки той са обстрѣлюваше отъ сравнително грамаднитѣ сили на неприятельтъ. Наконецъ, заповѣда да му дадѣтъ бурката (клашникъ), лѣгнува подъ огньтъ на нея и заспива, като заповѣдаше да не отиватъ отъ тукъ, догдѣто той не се събуди. Възъ него гърмятъ.... Скобелевъ спи.... Жалката шъпа казаки са държи наоколо като спира въ почтително расстояние турцитѣ.

— Белкимъ вий спяхте?

— Спахъ....

— При таквизъ условия?

— Ако трѣбва, азъ мога да спя при всякакви условия.

Всичко това обяснявахъ съ фатализмъ, и малко ли мога да се измислятъ таквизъ обяснения. Азъ пакъ други таквизъ фаталисти не съмъ видѣлъ!...

Слѣдъ това слѣдува блистателното дѣло подъ Ловечъ, до толкова извѣстно, щото за него напраздно щѣше да е да повтаряме нѣщо си. Тукъ азъ ще са въздържа да приведа даже отдѣлнитѣ епизоди, понеже азъ тамъ не бѣхъ. Третята Плевна, безъ да глѣдамъ на това, че Скобелевъ длѣженъ бѣше да отстъпи, отъ завзетитѣ отъ него отъ бойтъ редути, като че отведижажъ отвори очитѣ на венчитѣ. Въ него видѣхъ — лъвъ, прѣдъ него са прѣклонихъ тѣзи, въ които имаше чувство на справедливостъ. Това поражение бѣше равно на блистателна побѣда. Тукъ вече Скобелевъ говори и на неговътъ гласъ са прислушватъ.... Въ прахътъ въ огньтъ, той паблюдава, изучава и тутакси пише слѣдующитѣ забѣлжителни рѣдоче въ своето донесение до княза Имеретинскій. Ний ги прѣвождаме, защото тѣ вече тогава показвахъ въ Скобелева не само храбъръ генералъ, но и опитенъ вождъ. Скобелевъ обяснява причинитѣ, защо той е отсрочилъ атаката:

„Отъ важни съображения при това, писа той, явяваше са необходимостта да усилимъ занимаемата отъ насъ позиция въ фортификационно отношение, че при прискрѣбно-то въ тази компания отсѣствие при войскитѣ на шанцо-